

# Energia- tehokkaan asumisen avaimet



HSY

ilmastoinfo

## SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto: Vastuuta ja vapautta	3
Energiatehokkuus – mitä sillä tarkoitetaan asumisessa?	4
Toimiva talotekniikka - tärkeä osa hyvää asumista	6
Pidä huolta kotisi rakenteista ja vähennä energiahukkaa	8
Terveellinen koti on sopivan lämmin	10
Sähköä mielin määrin?	14
Puhdas ilma kuuluu hyvään elämään	17
Kallisarvoinen vesi	21
Pienistä puroista tulee ISO lasku	23
Miksi taloyhtiön energiankulutuksella on niin suuri merkitys kaikille asukkaille?	26
Miten asuinkiinteistön toimivuus vaikuttaa asumiskuluihin ja -viihtyvyyteen?	28
Osallistu ja vaikuta taloyhtiösi energiatehokkuuden parantamiseen	30
Energiaremontti maksaa itsensä takaisin	32
Loppusanat	35



# Vastuuta ja vapautta

Meidän kaikkien täytyy asua jossain, ja meillä on oikeus tehdä tästä paikasta itsellemme koti. Ei ole yhdentekevää, miten toimimme asuessamme. Omistitpa asuntosi tai et, omat asumistottumuksesi vaikuttavat asumismukavuuteesi, asumiskuluihisi ja asumisen terveellisyyteen.

Tämän oppaan avulla teet asumisestasi kodikasta ja samalla energiatehokasta. Näin asumiskulusi eivät turhaan kasva, ja kotona on silti viihtyisää elää. Energiatehokas asuminen on myös ilmastoystävällistä.

Asumiseen kuuluu valinnanvapautta, mutta myös vastuuta. Taloyhtiössä yksittäisen asukkaan toiminta vaikuttaa kaikkiin muihin asukkaisiin. Koska oikeus hyvään asumiseen on yhteinen, kaikilla on myös velvollisuuksia. Seuraavilla sivuilta näet, mitä sinulla on asukkaana oikeus odottaa taloyhtiöltäsi, ja mitä taloyhtiö puolestaan edellyttää sinulta, jotta asunto pysyy kunnossa ja elämä siellä on terveellistä.

*Lähteet:* Motiva, Taloyhtiön energiakirja (2011)  
Ilmastoviisaat taloyhtiöt (Green Building Council)

# Energiatehokkuus – mitä sillä tarkoitetaan asumisessa?

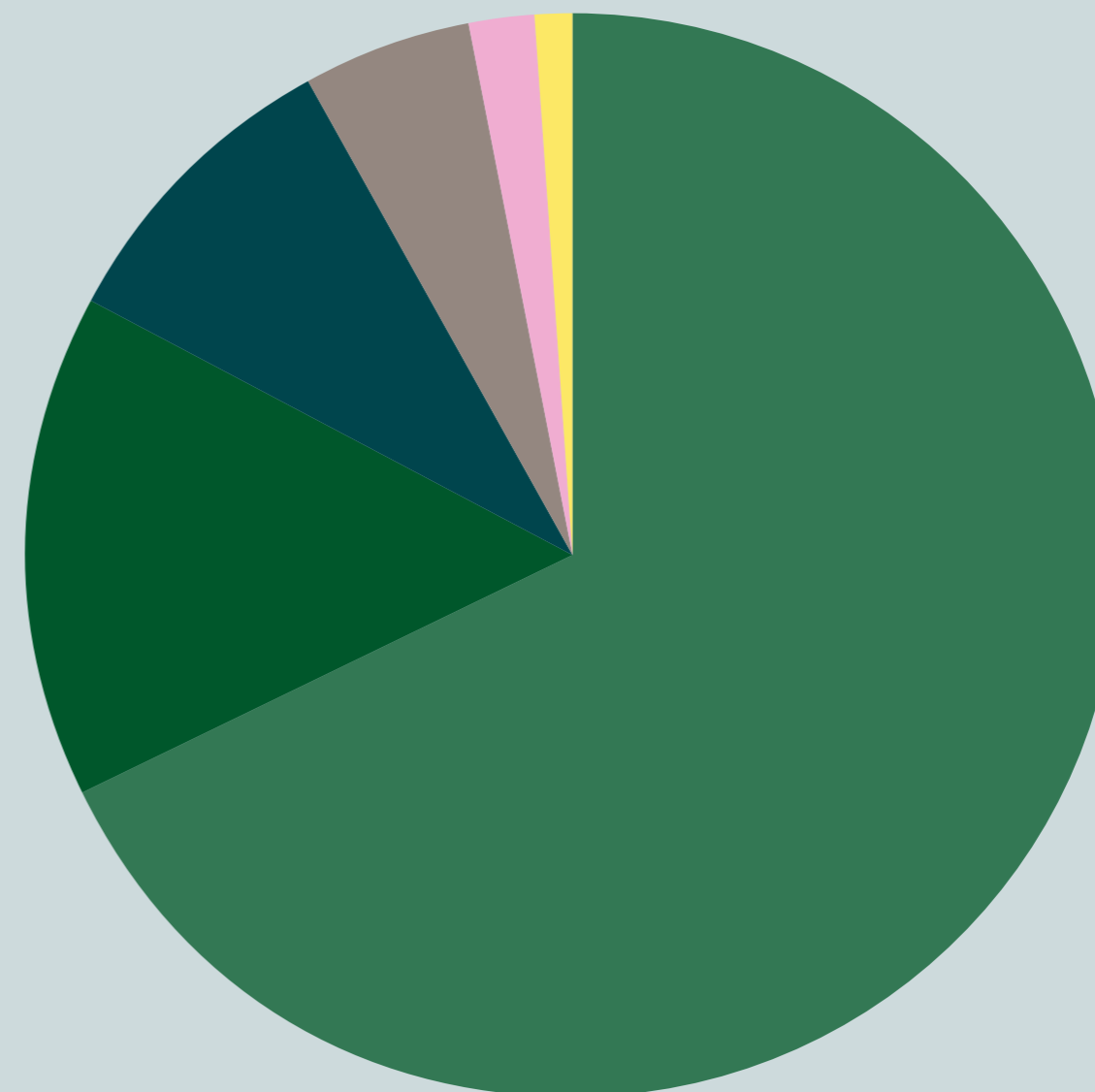
Asuminen kuluttaa paljon energiaa, joten energiankulutusta vähentämällä säästät selvää rahaa.

Energiaa kuluu aivan kaikkeen. Meille asukkaille energiankulutus ilmenee käytännössä lämpimänä huoneena ja valona lampussa, mutta energiaa kulutetaan myös kaiken sen tuottamiseen, mitä esimerkiksi pueimme päällemme tai syömme. Energiaa kuluu myös jätteidemme käsittelyyn ja vetemme puhdistamiseen.

Asumisen energiatehokkuudella tarkoitetaan sitä, että energiaa kulutetaan järkevästi asumismukavuudesta tinkimättä. Tällä tavoitellaan energiankulutuksen eli lämmityksen ja lämpimän veden sekä sähkön käytön vähentämistä. Myös vedenkulutuksen vähentäminen säästää ympäristöä ja rahaa.

Energiankulutustasi vähentämällä toimit omalta osaltasi myös ilmastonmuutoksen hillitsemisen hyväksi. Tämän lisäksi energiatehokkuudella on konkreettisesti kukkarossa näkyvä vaikutus: sähkön, veden ja lämmön kulutusta tehostamalla energianhintojen nousu vaikuttaa talouteesi vähemmän. Energiakulut muodostavat yleensä noin 30–40 % kiinteistön hoitokuluista, joten omilla säästötoimilla on merkitystä.

Mihin taloyhtiön energiaa kuluu?



- 68 % Asuintilojen lämmitys
- 15 % Käyttöveden lämmitys
- 9 % Muut sähkölaitteet
- 5 % Saunojen lämmitys
- 2 % Valaistus
- 1 % Ruoan valmistus

# Toimiva talotekniikka on tärkeä osa hyvää asumista

Talossa on paljon järjestelmiä, joiden olemassaoloa emme arjessa ehkä aina muistakaan.

## Taloyhtiön vastuulle kuuluvat:

- lämmitysjärjestelmä
- ilmanvaihtojärjestelmä
- kiinteistövesijärjestelmä
- kiinteistösähkijärjestelmä

Sanalla "järjestelmä" halutaan kertoa, että kaikkien huoneistojen talotekniset laitteet muodostavat yhdessä kokonaisuuden. Järjestelmien epätasapaino aiheuttaa pidemmän päälle kustannuksia ja voi tehdä asumisesta tukalaa.

Näiden järjestelmien kunnossapito- ja korjausvastuu on taloyhtiöllä, mutta sinulla asukkaana on vastuu niiden ohjeiden mukaisesta käytämisestä sekä vikojen ilmoittamisesta, kuten vaikkapa vuotavasta pöntöstä tai hanasta. Toimimalla näin vaikutat olennaisesti siihen, että kodissasi on hyvä asua ja isommat viat korjataan ajoissa. Siten niistä ei pääse syntymään suuria vahinkoja ja isoja korjauskustannuksia.

Omien kodinkoneiden energiankulutus näkyy yleensä omassa sähkölaskussa. Vastuu kodinkoneiden toimimisesta taas on huoneiston osakkaalla. Jos asut vuokralla, ole yhteydessä vuokranantajaasi, jos vaikkapa jääkaappisi ei toimi oikein.

Vastuunjaosta on myös voitu sopia teidän taloyhtiössänne muuta. Tarkista siis aina Kiinteistöliiton vastuunjakotaulukon lisäksi myös oma yhtiöjärjestyksenne. Isännöinti auttaa sinua molempien kanssa.

Toinen tärkeä kumppanisi terveellisen ja energiatehokkaan asumisen suhteen on taloteknisissä asioissa taloyhtiön huolto. Tarkista ilmoitustaululta tai isännöinnistä, kuka yhtiössä vastaa huollosta. Tallenna huollon puhelinnumerot kaikkien kotonasi asuvien puhelimiin. Tallenna huollon ja isännöinnin kotisivut tietokoneen tai älylaitteen selaimeen.

## Meidän huoltoyhtiömme on:

## Meidän isännöitsijämme on:

## Vuokranantajan yhteystiedot:



# Pidä huolta kotisi rakenteista ja vähennä energiahukkaa

Huoneiston rakenteet ja tilat kannattaa pitää kunnossa, jotta asuminen on miellyttävää ja energiatehokkuus säilyy.

Ikkunoiden ja ovien kautta voi karata lämpöä harakoille. **Tarkista nämä asiat:**

## 1. Huoneistokohtainen ulko-ovi

- Tarkista kerran vuodessa oven karmin ja tiivisteiden kunto. Ilmoita mahdollisista vioista isännöitsijälle.

## 2. Huoneiston ikkunat

- Tarkista ikkunoiden pesun yhteydessä tiivisteet. Ilmoita mahdollisista vioista isännöitsijälle.
- Jos peset suurikokoisia ikkunoita, tue ikkunaruuutu pesun ajaksi, jotta estät ikkunarakenteen painumisen ja vaurioitumisen. Pyydä vaikkapa ystävää kannattelemaan ikkunaa pesun aikana.
- Älä jätä ikkunoita koko päiväksi auki etenkin lämmityskaudella, vaan tuuleta viitisen minuuttia pitämällä useampaa ikkunaa auki saadaksesi ristivedon.

## 3. Parveke

- Jos parveke on lasitettu, pidä lasitus kiinni lämmityskaudella, jotta säästät energiaa.



## Terveellinen koti on sopivan lämmin

Toimivan lämmityksen hyväksi voit tehdä enemmän kuin uskotkaan. Näillä toimilla saat asuntoosi terveyden kannalta optimaalisen lämpötilan.

## Kotona ei tarvitse kulkea kalsareissa eikä toppahaalarissa

Suomessa suurin osa energiankulutuksesta menee lämmitykseen. Lämmityksen tarvetta emme saa poistettua kokonaan, asummehan joulupukin kotimaassa. Vaikka ilmastonmuutos väistämättä lisää myös helteitä, on meillä jatkossakin ajoittain kovia pakkasia. Niinpä käytämme paljon energiaa sopivan asumislämmön ylläpitämiseksi. Sopiva huonelämpötila on myös asumisterveysasia - liian kuuma tai kylmä koti ei ole meille hyväksi. Nyrkkisääntönä voit pitää näitä lämpötiloja:

- oleskelutiloissa 20–22 °C
- makuuhuoneessa 18–20 °C
- kylpyhuoneen lattialämmitys max. 24 °C

Jos et ole varma lämpötiloista, hanki huonelämpömittari ja sijoita se oleskelualueelle noin metrin korkeudelle ja mahdollisuuksien mukaan kauemmas ulkoseinästä. Seuraa lämpötiloja ja säädä lämpötilaa termostaatin avulla sopivalle tasolle vähän kerrallaan.

Lämmityspatterin ei kuulu olla lämmin jatkuvasti. Patteri luovuttaa lämpöä aina, kun huoneilma ei lämpene auringon, ihmisen tai vaikkapa kodinkoneiden hukkalämmön ansiosta riittävälle tasolle. Lämmittääkseen huonetta patterin tarvitsee olla vain joitain asteita lämpimämpi kuin huoneilma. Käteen haalealta tuntuva patteri kyllä lämmittää. Älä siis säädä termostaattia patterin lämpötilan perusteella, vaan huonelämpötilan perusteella.

## Liian kuumaa?

Jos huoneessa on pitkän aikaa liian kuuma, etkä saa patteritermostaatin avulla lämpötilaa alas, ota yhteys ensin hallitukseen ja isännöintiin.

Älä tuuleta lämpöä harakoille! Etenkin talvikuukausina energian hinta voi olla huomattavasti korkeampaa kuin muulloin, joten lämmön tuhlaamisen maksat viime kädessä sinä kohonneen vastikkeen muodossa.

## Liian kylmää?

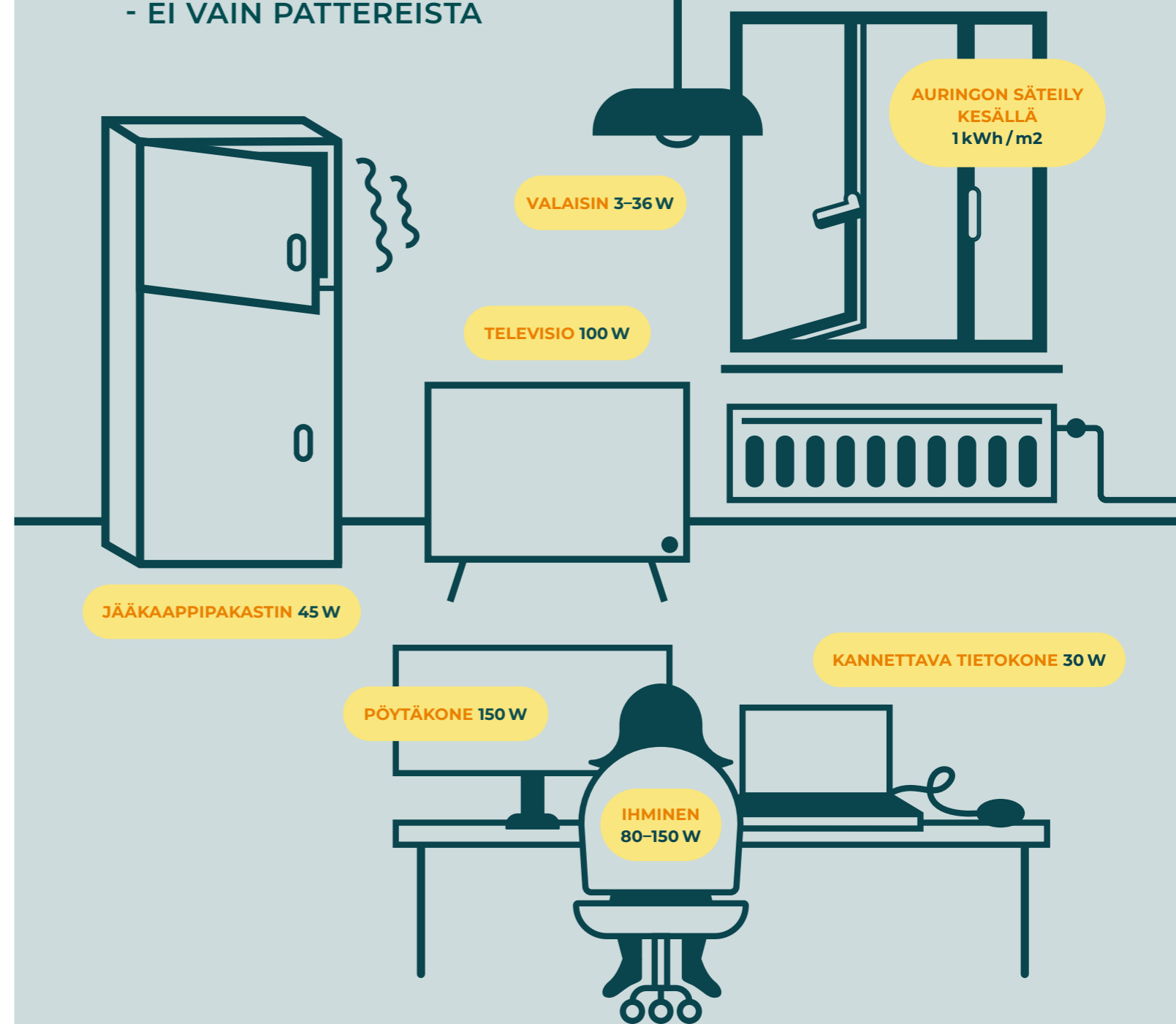
Jos et saa huonelämpötilaa riittävälle tasolle, patteritermostaatti ei toimi oikein. Venttiili saattaa olla tukossa tai patteriverkostossa on ilmaa, jolloin huonelämpötila jää alle suositusten. Patterin lorina tai virtausäänet voivat kieliä lämmitysjärjestelmän vioista. Ota yhteyttä isännöitsijään.

## Näillä nikseillä lämpöpatterin pitäisi toimia moitteettomasti:

1. Älä peitä termostaattista patteriventtiiliä tai lämpöpatteria huonekaluilla, verhoilla tai muilla tavaroilla. Termostaatin ympärillä täytyy olla vapaata huoneilmaa, jotta termostaatti saa mitattua huoneilman lämpötilan oikein.
2. Käännä patteritermostaatti muutaman kerran kiinni ja auki keväällä, kesällä ja syksyllä, jotta patteriventtiili ei jumiudu.
3. Pidä kylmien tilojen, esimerkiksi parvekkeen, ovet kunnolla suljettuina. Jos haluat pitää makuuhuoneen viileämpänä kuin muut huoneet, sulje ovi, jotta lämpö ei leviä sinne.

## LÄMPÖÄ SÄTEILEE MONISTA LÄHTEISTÄ

- EI VAIN PATTEREISTA



NYRKKI-  
SÄÄNTÖ

Alentamalla lämpötilaa vain yhdellä asteella säästät jopa 5% taloyhtiön lämmityskuluissa.



## Sähköä mielin määrin?

Maksat jo nyt oman sähkönkäyttösi omalla laskullasi, joten voit vaikuttaa sähkölaskuusi kiinnittämällä huomiota sähkölaitteiden käyttöön.

Sähköä saattaa kuluu huomaamattasi aivan turhaan. Kiinnitä huomiota seuraaviin asioihin niin omassa asunnossasi kuin taloyhtiön yhteisissä tiloissa, niin rahaa jää muuhunkin kuin sähkölaskuihin.

### Helpot keinot käyttöön:

#### Helpoin tapa pienentää sähkölaskua on

**valaistuksen kautta** – LED-lamppu kuluttaa merkittävästi vähemmän kuin vastaavan valotehon muu lamppu. Osta valaisimeesi sopiva lamppu, ja pyydä tarvittaessa apua myyjältä.

#### Myös pienillä tavoilla on merkitystä energiansäästöä:

- Sulje sähkölaitteet, kun et käytä niitä. Myös lepotilassa oleva laite kuluttaa sähköä.
- Sammuta valot huoneista, joissa et oleskele.
- Valitse oikeat ruoan valmistustavat. Esimerkiksi uunilämmitys vie paljon enemmän energiaa kuin lämmittäminen liedellä.
- Hyödynnä mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi mikroaaltouunia, uunin esilämmitysaikaa ja jälkilämpöä.
- Jos asunnossasi on sauna, säästä sähköä saunomalla heti, kun kiuas on kuumentunut. Nauti löylyistä, mutta sammuta kiuas heti saunomisen jälkeen.
- Hyödynnä kodinkoneiden eko-ohjelmia.
- Muista sähkölaitteiden säännöllinen hoito ja ylläpito.
- Käytä auton moottorilämmitintä ohjeen mukaan.



Osa sähkölaskun suuruudesta saattaa johtua vanhoista kodinkoneista, jotka kuluttavat usein enemmän energiaa kuin uudet ja energiatehokkaat laitteet. Kun vanha kone on uusimisiässä, tutustu uusien laitteiden kulutustietoihin ennen hankintapäätöstä. Vertaile energiamerkintöjä ja varmista soveltuvuus omaan tarpeeseesi. Kiinnitä pesukoneissa huomiota virrankulutuksen ohella vedenkulutukseen!

Vastuullisinta toimintaa on kuitenkin pysähtyä ennen hankintaa harkitsemaan, onko uusi laite oikeasti tarpeellinen. Mitä jos käyttäisitkin taloyhtiön pesutupaa? Tai lainaisit tarvitsemaasi laitetta kaverilta? Tarkista myös, mitä tavaroita voit lainata kirjastosta, esimerkiksi ompelukonetta. Vai lainataanko taloyhtiössäsi tavaroita asukkaiden kesken?

Jokainen asukas käyttää sähköä myös taloyhtiön yhteisissä tiloissa. Järkevällä sähkönkäytöllä vähennät painetta asumiskulujen nostamiseen. Muista siis sammuttaa valot tiloista, joissa ei ole automaattikatkaisijaa. Sulje myös kylmäkellarin ja jäädytettyjen varastojen ovet kunnolla poistuessasi. Lahjoita käyttämättä jäävä saunavuoro naapurille.



## Puhdas ilma kuuluu hyvään elämään

Hyviä uutisia – sinä voit vaikuttaa omilla teoillasi huoneistosi ilmanlaatuun!

## Huoneistossa on yleensä kahdenlaisia ilmanvaihtoventtiileitä:

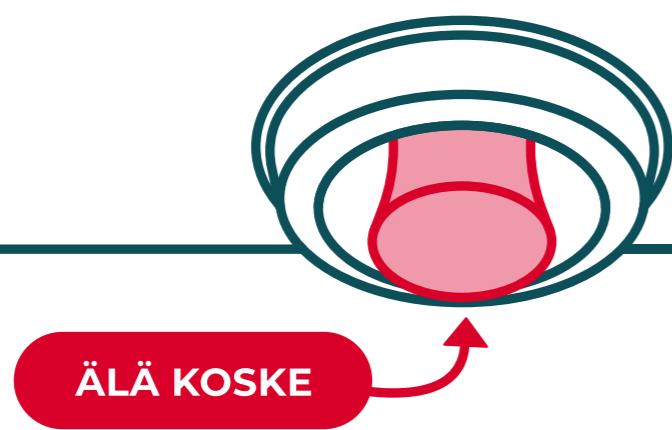
- Poistoilmaventtiilit poistavat epäpuhdasta ilmaa hormin kautta ulos.
- Korvausilmaventtiilit tuovat poistuvan ilman tilalle raitista ilmaa hallitusti.

Molempien on toimittava oikein, jotta huoneilma pysyy hyvänä. Talon ilmanvaihto on kokonaisuus, ja jokaisen huoneiston säädöt vaikuttavat myös muihin asuntoihin.

Puhdista venttiilit mahdollisuuksien mukaan kahdesti vuodessa tai useamminkin, jos ne ovat likaiset.

## Näin puhdistat poistoilmaventtiilin oikein:

1. Irrota poistoilmaventtiili ottamalla kiinni ulkoreunasta ja kiertämällä koko venttiiliä vastapäivään tai vetämällä se ulos.
2. Imuroi pöly venttiilistä ja pyyhi tarvittaessa kostutetulla siivousliinalla. Älä koske venttiilin keskellä olevaan pyöreään osaan. Se on säädetty huomioiden koko taloyhtiön ilmanvaihdon tasapaino.



## Tuloilmaventtiili tuo raitista ilmaa

Älä koskaan sulje korvausilmaventtiilejä kokonaan. Muista, että venttiileillä on omat asentonsa kesää ja talvea varten.

## Selvitä syyt vedontunteeseen

Vedontunteen aiheuttaja ei ole aina liian tehokas ilmanvaihto. Ongelmia voivat aiheuttaa esimerkiksi kylmät pinnat tai huonosti tiivistetyt ikkunat ja parvekeovet. Selvitä siis, mistä veto tulee ja huomioi, että sinun täytyy ehkä sijoitella huonekalusi toisin, jos missään ei ole vikaa.

Korvausilmaa on pakko saada, kun käytetty ilma poistuu. Jos korvausilmaa ei tule hallitusti venttiileitä pitkin, voi ilma alkaa virrata mistä tahansa hallitsemattomasta ilma-aukosta. Tukkimalla ilmavaihtokanavia voit aiheuttaa sen, että epäpuhdasta korvausilmaa alkaa virrata kotiisi esimerkiksi rappukäytävästä, naapurihuoneistosta tai viemäreistä.

Ilmanvaihdossa voi toki olla korjattavaakin. Sinun kokemuksesi ovat tärkeitä vinkkejä siitä, mistä ammattilainen alkaa etsiä ja korjata vikaa.

VINKKAA  
TALOYHTIÖN  
HALLITUK-  
SELLE:

**Taloyhtiö voi tilata  
ilmavaihdon huoltotoimet  
keskitetysti kiinteistöhuollolta,  
niin ne tulevat varmasti tehtyä.**

## Havainnoi seuraavia asioita kotonasi

- Tiivistyykö huoneiston lasipinnoille kosteutta, eikä se haihdu suihkun jälkeen noin kymmenessä minuutissa pois?
- Eivätkö pyykit kuivu ja WC:n hajut poistu?
- Jäävätkö ruoankäryt leijailemaan keittiön poistoilmaventtiilistä huolimatta?
- Tuntuuko huoneen ilma tunkkaiselta tultaessa ulkoa sisätilaan?
- Vinkuuko postiluukku tai huoneiston ulko-ovi? Joudutko käyttämään voimaa oven avaamiseen?

Raikas huoneilma kuuluu hyvän asumisen peruspilareihin. Ilmanvaihto on suunniteltu niin, että ilma vaihtuu riittävän usein ilman, että sinun tarvitsee tehdä mitään. Silloin tällöin on kuitenkin tarve tuulettaa.

## Muista tuuletuksen kultaiset säännöt:

- Älä avaa keittiön ikkunaa ruuanlaiton aikana, jotta käryt eivät leviä muihin huoneisiin.
- Tuuleta tarvittaessa noin viisi minuuttia ja mahdollisuuksien mukaan pitämällä useampaa ikkunaa auki saadaksesi aikaan ristivedon.



## Kallisarvoinen vesi



Moni luulee maksavansa vedenkäytöstään pelkästään vesimaksussa, mutta ei tiedä, että veden lämmittämisen kulut saattavat olla piilossa vastikkeessa lämmityskulujen osana.



## Kuluuko vettä loputtomasti?

Jos käyttöveden kulutusta ei taloyhtiöissä mitata asuntokohtaisesti, taloyhtiön vesilaskun kokonaispotti jaetaan asukkaiden kesken. Tällaisessa kiinteässä vesimaksussa kaikki asukkaat maksavat saman verran vedestään. Suihkussa lotraaja vyöryttää kustannuksensa osin myös naapureidensa maksettavaksi. Sen sijaan jokainen voi vähentää vedenkulutusta, jolloin se näkyy myös jokaisella laskussa.

Jos teillä mitataan vedenkulutus huoneistokohtaisesti, voit seurata oman kulutuksesi kehitystä joko huoneistossa olevan mittarin avulla tai kirjaamalla vesilaskun litramäärät.

Vedenkulutus henkilöä kohti vaihtelee suuresti. Siinä on päiväkohtaisesti jopa satojen litrojen ero eri ihmisten välillä. Haasta itsesi ja tarkastele tekemistäsi:

- Pääsetkö jopa alle 100 litran päiväkulutukseen?
- Jäähdyttäisitkö juomavesiä jääkaapissa hanan valuttamisen sijaan?
- Pystyisitkö lyhentämään suihkuaikaasi joillakin minuuteilla?

Moni ei tiedä, että vedenkäyttö on myös osa energiakuluja. Käyttövesi tulee kiinteistöön kylmänä, ja se lämmitetään käyttötarpeen mukaan. Vesi voi ehkä ollakin vielä halpaa, mutta lämmön hinta on noussut kovasti. Jos lämmintä vettä käytetään paljon, se näkyy ajan myötä vastikkeen nousuna.

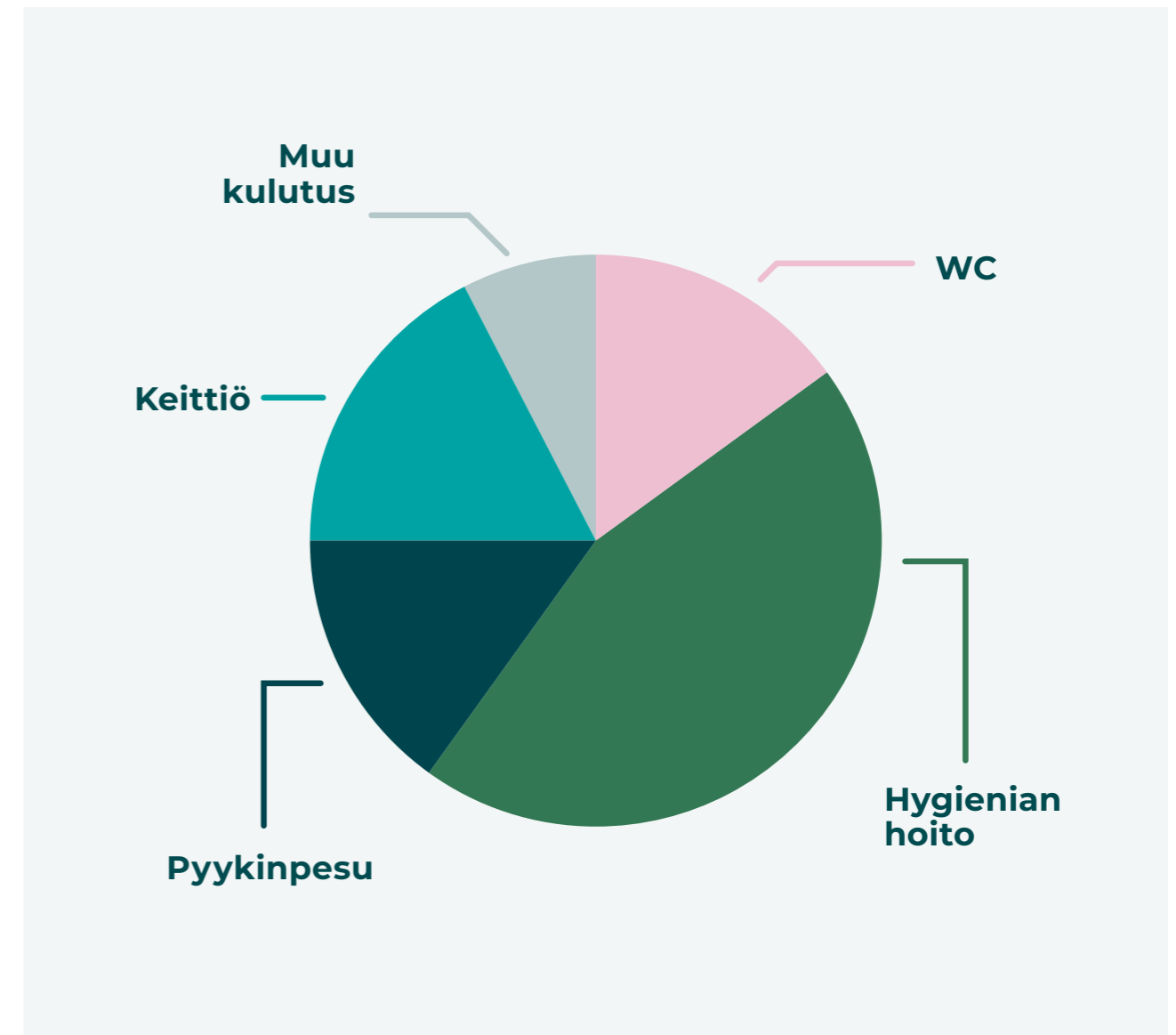


## Pienistä puroista tulee ISO lasku

Ota niskalenkki turhasta vedenkulutuksesta. Samalla teet tärkeän ilmastoteon.

## Veden kulutus

Yksi kerrostaloasukas kuluttaa vuorokauden aikana noin **120 litraa** vettä. Suihku kuluttaa eniten, ja lisäksi vesi on vielä lämmintäkin.



Omaa vedenkulutusta on vaikea arvioida, jos huoneistokohtaista mittausta ei ole. **Näillä helpoilla keinoilla vähennät vedenkulutusta.**

- Tiesitkö, että kahden minuutin suihku kuluttaa vettä reilun kahden ämpärin verran? Kymmenen minuutin suihku kuluttaa sitä vastoin kahdentoista ämpärillisen verran vettä! Sulje siis hana ainakin saippuoinnin, shampooon levittämisen ja hoitoaineen vaikutuksen ajaksi.
- Sulje hana hampaiden harjauksen ajaksi. Kahden minuutin hampaiden harjauksen aikana vettä valuu viemäriin reilun ämpärillisen verran.
- Vuotava WC-pönttö ei aina lorise, mutta lasku voi olla silti hirmuinen. Laita WC-paperin pala pönttön takaseinälle ja seuraa, kastuuko se. Jos se kastuu, pönttö vuotaa. Vesi- ja jätevesilaskua yksittäisen asunnon kohdalta tämä voi nostaa jopa 1000 eurolla vuodessa.
- Liian suurella paineella hanoista ryöppyävä vesi tuhlaa energiaa. Ilmoita taloyhtiön isännöitsijälle, jos hanoista tulee vettä roiskimalla eli liian suurella paineella. Kun vedenpaineet ja virtaamat saadaan kuntoon kaikki säästävät rahaa, ja putkisto pysyy paremmassa kunnossa.
- Pese mieluiten täysiä koneellisia pyykkiä ja tiskiä tai valitse säästöohjelma. Hyödynnä myös eko-ohjelmat.



Kuvittele itsesi kesämökille. Jaksaisitko kantaa itsellesi yhtä monta ämpärillistä pesuvettä kuin mitä kotonasi valutat suihkusta.

# Miksi taloyhtiön energiankulutuksella on niin suuri merkitys kaikille asukkaille?

Jokainen vaikuttaa osaltaan siihen, miten suuri taloyhtiön energialasku on.

Omalla toiminnallasi vaikutat siis siihen, saadaanko taloyhtiön kulut pidettyä kurissa vai kasvavatko ne koko ajan.

Yksittäisen toimen säästöt eivät ehkä tunnu taloyhtiön mittakaavassa paljolta, mutta kaikki turhat kulut karsimalla energiakustannukset pysyvät kurissa hinnannousuista huolimatta.

Asukkaiden toiminta vaikuttaa kuluihin joko kasvattavasti tai vähentävästi. Mitä useampi kantaa kortensa kekoon, sitä isompiin säästöihin voidaan päästä. Pahimmassa tapauksessa asukkaat nostavat välinpitämättömällä kulutuksellaan taloyhtiön kuluja huomattavasti.

## Mistä kulutus muodostuu?



### Peruskulutus

#### TEKNISET JÄRJESTELMÄT

- lämmitysjärjestelmä
- ilmanvaihtojärjestelmä
- vesijärjestelmä
- sähköjärjestelmä
- verkostojen tasapaino

#### RAKENTEET

- seinät, ikkunat, ovet
- ylä- ja alapohja



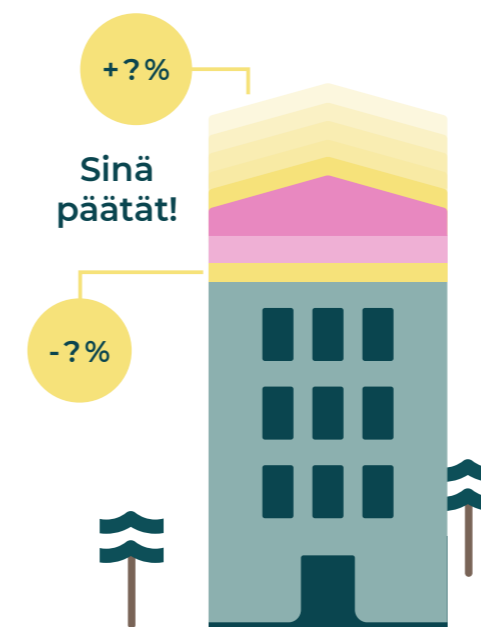
### Käytön ja huollon vaikutus

#### JÄRJESTELMIEN KÄYTTÖ JA HUOLTO

- säätökäyrä
- asetusrvot
- aikaohjelmat
- laitteiden kunnossapito

#### KULUTUKSEN SEURANTA

- poikkeamiin reagointi



### Asukkaiden vaikutus

#### ASUMISTOTTUMUKSET

- energiatietoinen asuminen
- vedenkäyttö
- tuuletus
- oikea lämpötila

#### ENERGIAEKSPERTTI-TOIMINTA

- linkki asukkaiden, huollon ja isännöinnin välillä

# Miten asuinkiinteistön toimivuus vaikuttaa asumiskuluihin ja -viihtyvyyteen?

Olemalla perillä taloyhtiönne energia-asioista voit tuoda kehitysehdotuksia esiin yhtiökokouksessa.

## Aloita näistä:

- Taloyhtiön yleisten tilojen, kuten rappukäytävien lämpötiloja voi tiputtaa usein reilustikin, mikä vaikuttaa myös asumismukavuuteen. Porraskäytäviä ei kannata lämmittää yli 17 °C, varastoihin riittää 12 °C ja autotalliin niinkin vähän kuin 5 °C. Pyydä taloyhtiötä selvittämään rappukäytävien lämpö talvisin ja teettämään patteritermostaatteihin säädöt, joilla lämpötila pysyy riittävän alhaisena. Älä itse muuta rappukäytävän termostaattien säätöjä.
- Taloyhtiön sauna: yllämmittäminen ei paranna löylyjä, 70–80 °C riittää. Myös saunavuorojärjestelyä on hyvä tarkastella. On parempi lämmittää saunaa parina päivänä viikossa ja pidemmän aikaa kuin pitää saunaa lämpimänä monta kertaa viikossa lyhyitä aikoja.

- Jos taloyhtiön hanoissa on liian kova virtaama, se kuluttaa turhaan energiaa ja putkistoa. Jos joka kerran hanaa avatessa vesi ryöpsähtää paineella ja sulkiessa kuuluu pauketta, putkiston vedenpaine saattaa olla liian korkea. Pyydä isännöintiä tarkistamaan vedenpaine. Verkoston paine voidaan säätää oikeaksi kiinteistökohtaisella vakio paineventtiilillä. Myös itse hanoihin on erilaisia vettä säästäviä suuttimia, joilla virtaamaa voidaan alentaa, vaikka vedenpaineet olisivatkin sopivat.
- Huoneistokohtaisilla vesimittareilla saavutetaan suuriakin säästöjä, kun veden käyttö laskutetaan huoneistokohtaisesti. Tällöin jokainen maksaa itse oman kulutuksensa mukaan ja se motivoi säästämään. Mittareiden asentaminen onkin siksi pakollista putkistoja korjattaessa. Remontissa kannattaa asentaa huoneistokohtaiset näytöt, joiden avulla asukas voi seurata päivittäistä kulutustaan helposti. Mittareiden on hyvä olla etäluettavat, jolloin laskutus helpottuu.

**VINKKI:** Selvitä veden virtaama itse ämpärillä ja sekuntikellolla. Ota aikaa sekuntikellolla, kuinka nopeasti kymmenen litran ämpärin täyttymiseen menee. Jos puolessa minuutissa tulee 6 litraa, niin minuutissa virtaama on 12 litraa.

**Suihkun ja keittiön hanojen suositellut virtaamat:** käsienvesialtaan hana 6 l/min. sekä suihkuhana ja keittiön hana 12 l/min.



**Fiksu osakas säästää yhteisissä kuluissa, sillä ne tuntuvat suoraan omassa kukkarossa vastikkeen pienentymisenä.**



## Osallistu ja vaikuta taloyhtiösi energia- tehokkuuden parantamiseen

Taloyhtiössä osakas voi vaikuttaa omalla aktiivisuudellaan siihen, miten taloyhtiötä hoidetaan ja mihin energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin päädytään.



**Taloyhtiöiden hallituksissa toivotaan, että asukkaat olisivat entistä aktiivisempia ja osallistuisivat taloyhtiön asioiden edistämiseen. Yhdessä huolehtien jokaisen koti pysyy terveellisenä ja turvallisena.**

Parhaiten asioihin pääsee vaikuttamaan osallistumalla taloyhtiön hallitus- tai asukastoimintaan, jossa valmistellaan taloyhtiötä koskevia asioita ja tuodaan ne yhtiökokoukseen päätettäväksi.

Vaikkaet kokisikaan hallitustyötä omaksesi, panoksesi on merkitystä silti. Huolehtimalla omasta energiankulutuksestasi, jätteiden lajittelusta ja ilmoittamalla havaitsemistasi vioista ja puutteista autat pitämään yhtiötä kunnossa. Osallistumalla yhtiökokouksiin vaikutat siihen, mihin suuntaan ja millä aikataululla muun muassa energia-asioita yhtiössänne edistetään.

### Ongelmien esiin nostaminen on tärkeää

Periaatteessa kaikista energiaan liittyvistä ongelmista ja muutoksista olisi hyvä ensin kertoa hallitukselle ja isännöinnille. He vievät asiaa eteenpäin. Huollolle kannattaa ilmoittaa vain akuutit tilanteet, kuten vesivuodot ja muut hätätilanteet. Huolto tekee, mitä heiltä pyydetään, mutta korjaustieto ei välttämättä välity taloyhtiön hallitukselle ja isännöinnille. Hallituksen ja isännöitsijän on hyvä pysyä perillä siitä, mitä huoltotöitä on jouduttu tekemään, jotta he osaavat suunnitella taloyhtiön kunnossapitoa pitkällä tähtäimellä.





## Energiaremontti maksaa itsensä takaisin

Energiaremontti saattaa aluksi kuulostaa möröltä, joka vain nielee rahaa. Tosiasiassa energiaremontin tarkoituksena on vähentää energiankulutusta ja säästää rahaa. Energiaremontti maksaa itsensä pidemmällä aikavälillä takaisin, koska remontin jälkeen talon energiankulutus laskee ja siten energialaskut pienenevät.



Energiaremontilla tarkoitetaan yleensä taloyhtiön korjaushanketta, jossa parannetaan yhtiön energiatehokkuutta. Tämä voi tarkoittaa vaikkapa julkisivuremontin yhteydessä tehtävää lisäeristystä tai lämmitystavan vaihtamista kaukolämmöstä maalämpöön. Käytännössä kuitenkin kaikki peruskorjaukset täytyy tehdä niin, että ne tehostavat myös energiankäyttöä. Isot korjaushankkeet kannattaa suunnitella hyvin ja huomioida niissä aina myös tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävät korjaukset ja miten niihin voidaan valmistautua.

### Hallitus hoitaa homman

Remonttien valmistelu on hallituksen tehtävä. Hallitus käyttää tässä työssä asiantuntija-apua, jota tarjoavat esimerkiksi isännöinti ja erilaiset rakennuskonsultointiyrietykset sekä kaupunkien ja kuntien energianeuvojat. Hankkeen hyvä valmistelu ja tiedottaminen on välttämätöntä, jotta kustannukset ja tehtävät toimenpiteet ovat alusta asti mahdollisimman hyvin osakkaiden tiedossa.

Yksittäinen osakas ei osallistu suunnitteluun tai kilpailutukseen, vaan valitsee yhtiökokouksessa haluamansa edustajan hallitukseen tätä tekemään - vaikka itsensä! Hallitustyöhön voi osallistua myös sellainen henkilö, joka ei ole osakas, kunhan yhtiökokous hänet tehtävään nimittää. Oma yhtiöjärjestys kertoo muun muassa, kuinka monta jäsentä hallitukseen voidaan ottaa.

## Hyvä vuoropuhelu ja tiedottaminen ovat avainasemassa

Hallituksen kanssa kannattaa käydä aktiivista vuoropuhelua. Parannusehdotukset tai tarkentavat kysymykset on hyvä lähettää ennakkoon. Näin hallituksella on aikaa valmistautua ja vastata niihin, jolloin myös päätöksenteko helpottuu.

Hallitus esittää hankkeeseen ryhtymistä yhtiökokoukselle. Jotta yhtiökokouksen on helppo päättää hankkeeseen ryhtymisestä, on varsinkin laajoista hankkeista hyvä tiedottaa jo suunnitteluvaiheessa. Tällaiseen sopii esimerkiksi osakkaille ja asukkaille järjestettävät infotilaisuudet, joissa asioista voidaan keskustella avoimesti.

Hankkeista ei käytännössä voi tiedottaa liikaa. Viestintää ei tarvitse pelätä - päinvastoin, isoille hankkeille kannattaa valita vastuhenkilö joko hallituksesta tai muiden osakkaiden joukosta. Apuvälineitä viestintään tarjoaa muun muassa HSY, mutta tehtävään voi palkata ulkopuolisen tiedottajankin.

Isoja remontteja suunniteltaessa on siis aina laitettava ensin pienet asiat kuntoon. Ennen energiaremonttia ja lämmitystavan vaihtamista, kannattaa aina toteuttaa ensin energiankulutusta vähentäviä toimenpiteitä.



# Kun sinä pidät huolta kodistasi, se huolehtii sinusta.

Energian säästäminen ei tarkoita kurjaa elämää. Arjen tottumuksilla ja pienillä teoilla on pidemmän päälle merkitystä. Jokaisen kannattaa lähteä liikkeelle oman elämän ja asumisen tavoista ja löytää sopivat keinot, joilla turhaa kulutusta voi vähentää melkein huomaamatta.

Säästövinkkejä toteuttamalla huomaat ennen pitkää, että energiansäästäminen tuo hyvän mielen, viihtyisän ja terveellisen asumisen sekä entistä tasapainoisemman talouden.

Samalla osallistut myös maailman tärkeimpiin talkoisiin – ilmastotalkoisiin. Sinun teoillasi on merkitystä.

Sinun teoillasi  
on merkitystä.

ilmastoinfo



Energiatehokkaan asumisen  
avaimet -opas on tuotettu osana HSY:n  
Asukasviestinnällä energiatehokkuutta  
taloyhtiöihin -hanketta.

Lisää tietoa ja oppaita energiatehokkaampaan  
elämään löydät: [www.energianeuvonta.fi/tavis](http://www.energianeuvonta.fi/tavis)